

Idioma i traducció C6 (portuguès)

Codi: 101361
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500249 Traducció i Interpretació	OB	4	2

Professor/a de contacte

Nom: Noelia Moreno Herrero

Correu electrònic: Noelia.Moreno@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: Sí

Altres indicacions sobre les llengües

Les classes s'imparteixen en català i en castellà, atès que a l'aula es fan traduccions del portuguès al català i al castellà.

Equip docent

Jofre Pons i Casanovas

Noelia Moreno Herrero

Prerequisits

En iniciar l'assignatura l'estudiant serà capaç de:

- Demostrar que posseeix i comprèn coneixements sobre els principis metodològics bàsics que regeixen la traducció, els aspectes professionals i instrumentals bàsics, i els problemes bàsics de contrastivitat de la combinació lingüística.
- Aplicar aquests coneixements per resoldre problemes de traducció de gèneres especialitzats i no especialitzats en llengua estàndard de diferents tipus.
- Integrar coneixements per emetre judicis sobre qüestions relacionades amb la traducció de gèneres especialitzats i no especialitzats en llengua estàndard de diferents tipus.

Els alumnes hauran d'haver assolit un nivell de portuguès equivalent a l'assignatura Idioma i Traducció C5 - Portuguès i, preferiblement, haver cursat prèviament les assignatures Idioma i Traducció C3 - Portuguès i Idioma i Traducció C4 - Portuguès.

Objectius

La funció de l'assignatura és desenvolupar la capacitat de resolució de problemes de traducció de textos especialitzats i no especialitzats de diversos camps d'especialitat.

Es dedicaran tots els crèdits a traducció.

En acabar l'assignatura l'estudiant serà capaç de:

- Demostrar que posseeix els coneixements sobre els aspectes instrumentals i de documentació, i els problemes de contrastivitat de la combinació lingüística.
- Aplicar aquests coneixements per resoldre problemes de traducció de gèneres especialitzats i no especialitzats de diversos camps d'especialitat.
- Integrar coneixements per emetre judicis sobre qüestions relacionades amb la traducció de gèneres especialitzats i no especialitzats de diversos camps d'especialitat.
- Transmetre informació i idees, plantejar problemes i oferir solucions pel que fa la traducció de gèneres especialitzats i no especialitzats de diversos camps d'especialitat.

Competències

- Aplicar coneixements culturals per poder traduir.
- Aplicar coneixements temàtics per poder traduir.
- Comprendre textos escrits en un idioma estranger per poder traduir.
- Dominar els principis metodològics que regeixen la traducció.
- Produir textos escrits en llengua A per poder traduir.
- Resoldre problemes de traducció de diferents camps d'especialització (textos jurídics i financers, científics i tècnics, literaris, audiovisuals, localització).
- Resoldre problemes de traducció de textos no especialitzats.
- Utilitzar els recursos de documentació per poder traduir.
- Utilitzar els recursos tecnològics per poder traduir.
- Utilitzar els recursos terminològics per poder traduir.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar coneixements lèxics, morfosintàctics, textuais, retòrics i de variació lingüística: Aplicar coneixements gràfics, lèxics, morfosintàctics, textuais, retòrics i de variació lingüística.
2. Aplicar els recursos de documentació per resoldre problemes de traducció: Aplicar els recursos de documentació per poder traduir textos escrits especialitzats científics, tècnics, econòmics, administratius i jurídics senzills.
3. Aplicar els recursos tecnològics per a la recopilació, elaboració i anàlisi d'informació per poder traduir: Aplicar els recursos tecnològics per a la recopilació, elaboració i anàlisi d'informació per poder traduir textos escrits especialitzats científics, tècnics, econòmics, administratius i jurídics senzills.
4. Aplicar els recursos terminològics per resoldre problemes de traducció: Aplicar els recursos terminològics per resoldre problemes de traducció.
5. Aplicar estratègies per adquirir coneixements temàtics per poder traduir: Aplicar estratègies per adquirir coneixements temàtics per poder traduir.
6. Aplicar estratègies per comprendre textos escrits de diversos àmbits: Aplicar estratègies per comprendre textos escrits especialitzats científics, tècnics, econòmics, administratius i jurídics senzills.
7. Aplicar estratègies per produir textos escrits de diversos àmbits i amb finalitats comunicatives específiques: Aplicar estratègies per produir textos escrits especialitzats senzills de tipologia diversa (narratius, descriptius, expositius, argumentatius i instructius).
8. Comprendre la intenció comunicativa i el sentit de textos escrits de diversos àmbits: Comprendre la intenció comunicativa i el sentit de textos escrits especialitzats científics, tècnics, econòmics, administratius i jurídics senzills.
9. Demostrar que es coneixen les tècniques i estratègies per resoldre problemes de traducció: Demostrar que es coneixen les tècniques i estratègies per resoldre problemes de traducció.
10. Identificar els problemes de traducció propis de cada camp: Identificar els problemes de traducció propis de cada camp.
11. Identificar la necessitat de mobilitzar coneixements culturals per poder traduir: Identificar la necessitat de mobilitzar coneixements culturals per a poder traduir textos escrits especialitzats científics, tècnics, econòmics, administratius i jurídics senzills.
12. Identificar la necessitat de mobilitzar coneixements temàtics per poder traduir: Identificar la necessitat de mobilitzar coneixements temàtics per poder traduir.

13. Identificar les fonts d'informació existents (digitals i analògiques) per poder traduir: Identificar les fonts d'informació existents (digitals i analògiques) per poder traduir textos escrits especialitzats científics, tècnics, econòmics, administratius i jurídics senzills.
14. Integrar coneixements temàtics per resoldre problemes de traducció: Integrar coneixements temàtics per resoldre problemes de traducció.
15. Produir textos escrits adequats al context i amb correcció lingüística: Produir textos escrits especialitzats senzills de tipologia diversa, adequats al context i amb correcció lingüística.
16. Recórrer adequadament les diferents fases per a l'elaboració d'una traducció i dur a terme les tasques corresponents: Recórrer adequadament les diferents fases per a l'elaboració d'una traducció i dur a terme les tasques corresponents.
17. Resoldre interferències entre les llengües de treball: Resoldre interferències entre les llengües de treball.
18. Tenir coneixements temàtics per poder traduir : Tenir coneixements temàtics per poder traduir.
19. Trobar la solució traductora que convingui en cada cas: Trobar la solució traductora que convingui en cada cas.
20. Utilitzar les estratègies i tècniques apropiades per resoldre problemes de traducció: Utilitzar les estratègies i tècniques apropiades per resoldre problemes de traducció de textos escrits especialitzats científics, tècnics, econòmics, administratius i jurídics senzills.

Continguts

- La resolució de problemes de traducció de gèneres administratius com ara certificats acadèmics, documents oficials i de registre civil, etc.
- La resolució de problemes de traducció de gèneres jurídics o legals com ara lleis, sentències, contractes, documents notariais, etc.
- La resolució de problemes de traducció de gèneres descriptius com ara fulletons turístics, guies de viatge, guies turístiques, textos sobre salut/benestar, etc.
- La resolució de problemes de traducció de gèneres tècnics com ara articles tècnics de premsa, articles de revistes tècniques de divulgació, manuals didàctics, entrades d'enciclopèdia tècnica, descripcions tècniques per a destinataris no experts, manuals d'instruccions, etc.
- La resolució de problemes de traducció de gèneres científics com ara articles científics de premsa, manuals didàctics, entrades d'enciclopèdia tècnica, articles de revistes científiques de divulgació, etc.
- La resolució de problemes de traducció de gèneres editorials creatius i literaris.
- Ús d'eines (tecnològiques i de documentació) per a la traducció de textos especialitzats i no especialitzats.

Els professors de l'assignatura triaran, cada curs, els textos que considerin més adients per treballar a l'aula.

Metodologia

Els continguts de l'assignatura s'aniran desenvolupant a partir d'explicacions orals per part dels professors i la realització de tasques enfocades a aconseguir-los.

Per a tal comesa s'utilitzaran tècniques orientades a la resolució d'exercicis i, principalment, a la resolució de problemes de traducció.

Les tasques consisteixen en una sèrie d'activitats (tant individuals com en parelles i/o grups) orientades a la sistematització dels continguts: activitats de comprensió, producció escrita, correcció de textos, resolució de problemes de traducció, activitats de revisió de lèxic, ús i consulta de les fonts, debats lingüístics i/o traductològics, etc. que es concretaran en lectures i compressió de textos escrits i, principalment, en traduccions de textos i la correcció dels mateixos.

Observacions:

La pràctica de traducció dels textos a l'aula es farà de portuguès al català i / o castellà, segons les indicacions dels professors.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Aprofundir tasques relacionades amb la traducció	25	1	1, 5, 9, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 19
Avaluació	6	0,24	1, 5, 9, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 19
Consolidar tècniques resolució exercicis	10	0,4	9, 17
Consolidar tècniques resolució problemes	10	0,4	9, 17
Tipus: Supervisades			
Revisió d'exercicis i altres tasques relacionades amb la traducció encarregades pel professor	24	0,96	1, 5, 9, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 19
Tipus: Autònomes			
Cerca de documentació	20	0,8	3, 13
Preparació de traduccions i treballs	45	1,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20
Preparació d'exercicis	10	0,4	9, 17

Avaluació

Abans de cada classe, els alumnes hauran d'haver enviat, per correu electrònic i als dos professors de l'assignatura, els deures encarregats amb anterioritat. Si un alumne lliura menys del 75% de les tasques sol·licitades, la nota final màxima serà de 5 sobre 10 (sempre que l'alumne hagi realitzat les tres proves avaluables).

La data de les proves avaluables serà indicada pels professors la primera setmana de classe i constarà a la primera pàgina del dossier de l'assignatura.

Els alumnes realitzaran 3 proves avaluables individuals:

Un encàrrec de traducció individual a casa que tindrà un pes del 25% de la nota final.

Un exercici de traducció individual a l'aula que tindrà un pes del 40% de la nota final.

Una prova de competències de traducció que tindrà un pes del 35% de la nota final.

La nota final de l'assignatura serà la suma dels percentatges de les tres notes ($40\% + 25\% + 35\% = 100\%$).

La pràctica de traducció dels textos en classe es farà del portuguès al català o castellà, segons les indicacions dels professors. Els alumnes hauran de realitzar una prova evaluable de traducció en cadascun dels idiomes (1 prova en català i 1 prova en castellà).

Els alumnes hauran de respectar la data de lliurament de l'encàrrec de traducció individual; en cap cas s'acceptaran lliuraments després de la data indicada.

L'assistència a les proves presencials a l'aula és obligatòria (s'ha de respectar el dia i l'hora) i en cap cas s'acceptarà la seva realització a distància. En cas d'absència a les proves avaluables, s'avisarà als dos professors de l'assignatura abans de la data de la realització de la prova i per correu electrònic; o mitjançant la presentació d'un justificant mèdic oficial si es tracta d'un problema de salut. En tots dos casos, la justificació d'absències a les proves avaluables haurà de fer-se mitjançant la presentació de documents oficials.

Els casos o circumstàncies excepcionals seran avaluats personalment pels professors de l'assignatura.

El seguiment de l'assignatura i el contacte amb els professors és de responsabilitat exclusiva de l'alumne. Qualsevol comunicació referent a aquesta assignatura haurà de ser remesa sempre als dos professors responsables.

El compliment del calendari dependrà del ritme de treball i de les necessitats del grup. Els professors es reserven el dret d'introduir les modificacions que considerin oportunes.

Revisió

Al moment de donar la qualificació final prèvia a l'acta, el docent comunicarà per escrit una data i hora de revisió. La revisió de les diverses activitats d'avaluació s'acordarà entre el docent i l'estudiant.

Recuperació

Podran accedir a la recuperació els estudiants que s'hagin presentat a activitats el pes de les quals equivalgui a un 66,6% (dos terços) o més de la qualificació final i que hagin obtingut una qualificació ponderada de 3,5 o més.

Els professors de l'assignatura determinaran la recuperació de proves avaluable suspeses (quan la nota final prèvia a l'acta sigui entre un 3,5 i un 4,9).

En cap cas es podrà recuperar nota mitjançant una prova final equivalent al 100% de la nota.

Una vegada superada l'assignatura, aquesta no podrà ser objecte d'una nova avaluació.

Qualificació final de "no avaluable"

Es considera "no avaluable" quan l'alumne no s'ha presentat a totes les proves avaluable ni a les proves de recuperació de l'assignatura.

Irregularitats en les activitats d'avaluació

En cas que es produeixin irregularitats en les activitats d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0 (zero). S'exclouen de la recuperació de nota les proves suspeses per còpia o plagi.

Es considera com a "còpia" un treball que reproduïx tot o gran part del treball d'un altre company, i com a "plagi" el fet de presentar part o tot un text d'un autor com a propi, és a dir, sense citar les fonts, sigui publicat en paper o en forma digital en Internet. La còpia i el plagi són robatoris intel·lectuals i, per tant, constitueixen una falta que serà sancionada amb la nota 0 (zero). En el cas de còpia entre dos alumnes, si no es pot saber qui ha copiat a qui, s'aplicarà la sanció a tots dos alumnes.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
A l'aula - Exercici de traducció individual (data a determinar a l'inici del semestre)	40%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20
A l'aula - Prova individual de competències de traducció (data a determinar a l'inici del semestre)	35%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20
Activitat supervisada - Lliurament de traducció individual	25%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11,

Bibliografia

Per poder seguir l'assignatura, cal que l'alumne adquireixi el dossier dels textos que seran treballats al llarg del semestre. Aquest dossier estarà disponible al servei de reprografia de la Facultat de Ciències de l'Educació a partir de la primera setmana de classe. Els professors donaran les indicacions oportunes el primer dia de classe.

Bibliografia:

1. Diccionaris monolingües en llengua A:

- ALCOVER, A. M.; MOLL, F. de B. *Diccionari català-valencià-balear*. Palma de Mallorca: Moll, 1976. (10 volums)
- ENCICLOPÈDIA CATALANA. *Gran Diccionari de la llengua catalana*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1998.
- INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS. *Diccionari de la llengua catalana*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana: Edicions 62, 2007.
- LÓPEZ DEL CASTILLO, L. [ed.] *Gran Diccionari 62 de la llengua catalana*. Barcelona: Ed. 62, 2000.
- MALDONADO GONZÁLEZ, C. (dir.), *Clave. Diccionario de uso del español*. Madrid: Ediciones SM, 1996.
- MOLINER, M., *Diccionario de uso del español*. Madrid: Gredos, 1998.
- REAL ACADEMIA ESPAÑOLA, *Diccionario de la lengua española*. Madrid: Espasa-Calpe, S.A., 1992.
- RUAIX, J. *Diccionari auxiliar*. Moià: Ruaix, 1996

On line:

www.rae.es

www.multilingue.cat

dlc.iec.cat/

www.termcat.cat/

esadir.cat/

www.enciclopedia.cat/

Altres diccionaris:

- ALZUGARAY AGUIRRE, J.J., *Diccionario de extranjerismos*. Madrid: Dossat, 1985.
- BOSQUE, I. (dir.), *Redes. Diccionario combinatorio del español contemporáneo*. Madrid: Ediciones SM, 2004.
- BRUGUERA, J. *Diccionari ortogràfic i de pronúncia*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1990.
- CAMPOS, J.G., & BARELLA, A., *Diccionario de refranes*. Anejo XXX del Boletín de la Real Academia Española. Madrid: Espasa-Calpe, 1993.
- CASARES, J., *Diccionario ideológico de la lengua española*. Barcelona: Ed. Gustavo Gili, S.A., 1992.

- COROMINES, J. *Diccionari etimològic de la llengua catalana*. Barcelona: Curial, 1992.
- *Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana*. Barcelona: Curial, 1980. (9 volums)
- CORRIPIO, F., *Diccionario de ideas afines*. Barcelona: herdeer, 200, 7ª ed.
- ESPINAL I FARRÉ, M. T. *Diccionari de sinònims de frases fetes*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona: Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat: València: Universitat de València, 2004.
- MARTÍ, J.; RASPALL, J. *Diccionari de locucions i frases fetes*. Barcelona: Edicions 62, 1984.
- MARTÍNEZ DE SOUSA, J., *Diccionario de usos y dudas del español actual*. Barcelona: Biblograf, 1996.
- PEY, S. *Diccionari de sinònims i antònims*. Barcelona: Teide, 1993.
- REAL ACADEMIA ESPAÑOLA, ASOCIACIÓN DE ACADEMIAS DE LA LENGUA ESPAÑOLA, *Diccionario panhispánico de dudas*. Madrid: Santillana, 2005. (www.rae.es)
- SECO, M., *Diccionario de dudas y dificultades de la lengua española*. Madrid: Espasa Calpe, 1989.
- VARELA, F. & KUBARTH, H., *Diccionario fraseológico del español moderno*. Madrid: Gredos, 1994.

2. Dictionaris monolingües en llengua C:

- ACADEMIA DAS CIÊNCIAS DE LISBOA. *Dicionário da Língua Portuguesa Contemporânea*. Lisboa: Verbo, 2001. (2 volumes)
- COSTA, J. Almeida; MELO, A. Sampaio. *Dicionário da Língua Portuguesa*. Porto: Porto Editora, 1992.
- *Dicionário Editora da Língua Portuguesa 2011*. Porto: Porto Editora.
- *Dicionário Prático Ilustrado*. Porto: Lello & Irmão, 1992.
- FERREIRA, Aurélio Buarque de Holanda. *Novo Dicionário Aurélio da Língua Portuguesa*. Rio de Janeiro: Nova Fronteira, 1986.
- FIGUEIREDO, C. de. *Grande dicionário da língua portuguesa*. Lisboa: Livraria Bertrand, 1981.
- HOUAISS, Antônio; DE SALLES, Mauro; DE MELLO, Francisco M. *Dicionário Houaiss da língua portuguesa*. Rio de Janeiro: Objetiva, 2001.

On line:

- www.infopedia.pt
- www.priberam.pt
- <https://www.dicio.com.br/>
- <http://michaelis.uol.com.br/>

Altres dictionaris:

- COSTA, Francisco Alves da, *Dicionário de estrangeirismos*, Lisboa, Ed. Domingos Barreira, 1990.
- *Dicionário de sinónimos*. Porto: Porto Editora, 1988.
- *Dicionário Verbo de Inglês Técnico e Científico*, Lisboa/São Paulo, Ed. Verbo, 1994.
- *Dicionário Verbo Multilíngüe de Economia, Gestão e Comércio*, Ed. Verbo, Lisboa/São Paulo, 1995.

- DOMINGUES, C., *Dicionário técnico de Turismo*. Lisboa: Dom Quixote, 1990.
- HOUAISS, Antônio; DE SALLES, Mauro; DE MELLO, Francisco M. *Dicionário Houaiss de sinônimos e antônimos*. Rio de Janeiro: Objetiva, 2003.
- LAPA, Albino, *Dicionário de calão*, Lisboa, Presença, 1974.
- PRATA, Ana, *Dicionário Jurídico*, Livraria Almedina, Coimbra, 1995.
- SIMÕES, G. Augusto. *Dicionário de expressões populares portuguesas. Arcaísmos. Regionalismos. Calão e Gíria. Ditos. Frases feitas. Lugares-comuns. Aportuguesamentos. Estrangeirismos. Curiosidades da linguagem*. Lisboa: Dom Quixote, 1993.
- *The Oxford-Duden. Pictorial Portuguese & English Dictionary*, Clarendon Press, Oxford, 1993.
- *The Oxford-Duden. Pictorial Spanish & English Dictionary*, Clarendon Press, Oxford, 1991.
- XAVIER, M.F. & MATEUS, M. H. Mira (orgs), *Dicionário de Termos Linguísticos*, vol 1. Lisboa: Cosmos, 1990.

3. Dictionaris bilingües:

- BUECHEN, F. J. *Vocabulário técnico. Português, inglês, francês, alemão*, São Paulo, Ed. Melhoramentos, 1976.
- DEVI, Vimala y Manuel de Seabra, *Diccionari Català - Português*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, S.A.
- *Diccionari Português - Català*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, S.A.
- IRIARTE SANROMÁN, Álvaro, *Dicionário de Espanhol - Português*. Oporto: Porto Editora, , 2008 (1ª ed.)
- LORENZO FEIJOO HOYOS, B., *Diccionario de falsos amigos del español y del portugués, dicionário de falsos amigos do espanhol e do português*. São Paulo: Embajada de España.
- MARTÍNEZ ALMOYNA, J., *Dicionário de Português - Espanhol*. Porto: Porto Editora, 1990.
- *Dicionário de Espanhol - Português*. Porto, Porto Editora, 1990.
- PRAT, C. *Diccionari portuguès-català, català-portuguès*. Barcelona: Pòrtic, 1982.
- SEABRA, M. de. *Diccionari català-portuguès*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1989.
- *Diccionari portuguès-català*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1989.

4. Gramàtiques, manuals i altres obres de referència en llengua A:

- *Abreviacions*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura, 1997.
- AGENCIA EFE, *Manual de español urgente*. Madrid: Cátedra, 1990.
- *Vademécum de español urgente*, Madrid, A. EFE, 1992.
- ALARCOS LLORACH, E., *Gramática de la lengua española*. Madrid: Espasa-Calpe, 1999.
- ALCINA FRANCH, J. & BLECUA, J.M., *Gramática española*. Barcelona: Ariel, 1994.
- *Almanaque Abril 97*. São Paulo: Editora Abril, 1997.

- BADIA, A. M. *Gramática catalana*. Madrid: Gredos, 1962.
- BADIA, A. M. *Gramàtica catalana: Descriptiva, normativa, diatòpica i diastràtica*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1994.
- BOSQUE, I., & DEMONTE, V., *Gramática descriptiva de la Lengua Española (3 vols.)*. Madrid: Espasa Calpe, 1999.
- EL PAÍS, *Libro de estilo*. Madrid: PRISA, 1980.
- FABRA, P. *Gramàtica catalana*. Barcelona: Teide, 1956.
- *Gran enciclopèdia catalana*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1986-1989 (2ª ed.). 24 v. i 2 supl.
- *Majúscules i minúscules*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura, 1992. (2ª ed.)
- MARSÁ, F., *Diccionario normativo y guía práctica de la lengua española*. Barcelona: Ariel, 1986.
- MARTÍNEZ DE SOUSA, J., *Manual de estilo de la lengua española*. Gijón: Ediciones Trea, 2000.
- *Ortografía y ortotipografía del español actual*. Oviedo: Trea, 2004.
- MATTE BON, F., *Gramática comunicativa del español (2 vols.)*. Madrid: Difusión, 1992.
- MESTRES, J. M. [et al.]. *Manual d'estil: la redacció i l'edició de textos*. 2ª ed. rev. Vic; Barcelona: Eumo: UB: UPF: Assoc. de Mestres Rosa Sensat, 2000.
- REAL ACADEMIA ESPAÑOLA, *Nueva gramática*. Madrid: Espasa-Calpe, 2009.
- REAL ACADEMIA ESPAÑOLA, *Ortografía de la lengua española*. Madrid: Espasa Calpe, 2010.
- RIERA, M.; ESTELLA, M. *Els signes de puntuació*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona. Gabinet de Llengua Catalana, 1993.
- RUAIX, J. *El català/2. Morfologia i sintaxi*. Moià: Ruaix, 1993.
- SOLÀ, J. [etc.]. *Gramàtica del català contemporani*. Barcelona: Empúries, 2002. (3 vol.)
- TERMCAT, Centre de Terminologia. *Nou diccionari de neologismes*. Barcelona: Ed. 62: TERMCAT, Centre de Terminologia, 2001.
- XURIGUERA, J. B. *Els verbs catalans conjugats*. Barcelona: Claret, 1993. (32ª ed.)

5. Gramàtiques i diccionaris de dubtes en llengua C:

- CUESTA, Pilar Vázquez y Maria Albertina Mendes da Luz, *Gramática portuguesa*, (2 vol.). Madrid: Gredos, 3ª ed. *Almanaque Abril* 97. São Paulo: Editora Abril, 1997.
- CUNHA, Celso y Lindley CINTRA, Lindley, *Nova Gramática do Português Contemporâneo*, Lisboa: Edições João Sá da Costa, 1984.
- GOMES FERREIRA, A. y J. NUNES DE FIGUEIREDO. *Compêndio de Gramática Portuguesa (3 ciclo/Ensino Secundário)*. Oporto: Porto Editora, 2015.